

Nova Pravda

SOCIJALNO - POLITIČNI IN STROKOVNI LIST.

Narodno vprašanje
je socialno vprašanje!

Zdrave in zadovoljne božične praznike želi vsem naročnikom,
članom NSZ in čitateljem

Uprava in uredništvo Nove Prave

Srečen in zadovoljen Božič želi vsem članom

Izvrševalni odbor NSZ

Vsebinska: Mir ljudem na zemlji! / O priprežencih / Tudi mi! / Zdravniška služba v delavskem zavarovanju / Rudarji TPD
Naše prosvotno delo / Zakonska bilanca / Strokovni vestnik / Zanimivosti in pripombe.

Za poštenje in moralo

«Nikdar si nisem predstavljal pod socializmom samo politične stranke ali organizacije, temveč tudi velik preproden moralen pokret. Ne strinjam se z vsem, kar opažam pri naših socialističnih strankah, pa tudi marsikaj mi pogosto ni všeč, kar vidim v lastni stranki. Prav nič ne pomaga, če kažemo samo na druge. Predvsem je dolžnost poštenjaka, da pogleda najprej po svoji hiši in začne čistiti najprej pri sebi samem, kajti le tako bo mogla kritika pritožbe in obtožbe privedi do izboljšanja.»

Tako nekako je svoječasno napisal Vaclav Klofač kot uvod za svoj članek. In Klofač ima prav. Danes bolj kakor kdaj prej veljajo te odkrite besede za vsakogar in morajo veljati tudi za nas. Predvsem naše gibanje ima nalogo visoko dvigniti idejo in v tem idejnem boju vzgajati delovni narod, ustvarjati boljšega človeka, ker ljudje so pač samo ljudje in so pravilne vzgoje potrebni. Zavedati se moramo, če hočemo doživeti boljše čase, da ne sme prihajati vsa inicijativa le od političnih skupin, temveč iz naroda in ljudstva, torej iz požrtvovalnega, potrpežljivega in vdanega dela med ljudstvom, iz etične propagande, šol in gospodarskih akcij. Naš narod zbira močne zaloge novega idealizma in v tej atmosferi je mogoče tudi v socialnem gibanju vzbuditi nove ustvarjalne moči. To mora biti tudi naša naloga. Samo politiziranje in strankarjenje ne bosta rešila nikogar in nikomur prav nič pomagala. Torej, kakor pravi Masaryk: «Revolucijo v glavah in srcih.» Sedanja doba zahteva od človeka, da zatre v sebi samem človeka «stare vrste» ter vzbudi v sebi človeka «nove vrste», to je dobrega, plemenitega, pravičnega, tolerantnega, vzvišenega nad vsako podlostjo.

Čim globlje v narodu se bo vršilo delo, tem večja bo tudi kontrola nad našim delom. Vsaka nepoštenost bo onemogočena in onemogočen vsakdo, ki bi skušal napraviti kaj nepoštenega. Toda krivice ne smemo delati nikomur. Brez dokazov in z gotovim namenom oklevetati svojega druga, mu škodovati na ugledu, je grdo početje, je podlost, ki se po naravi zakona prav rada kruto maščuje. Toda so ljudje, ki naravnost

uživajo o izmišljenih senzacijah, ki po-tvarjajo ali povečajo vsako malenkost, ali pa si kratko in malo nekaj izmislijo, samo da imajo povod ustvarjati razne govorce, ker v tem uživajo. In taki ljudje bi navadno radi korakali v prvih vrstah, radi bi nosili zastavo in če treba se s komolci prerinili do položajev, kjer bi nemoteno svoje zlohotno delo nadaljevali. Nihče ni brez greha in ni človeka, ki bi mogel reči: čist sem. Ljudje so nepopolna bitja, zato so tudi organizacije nepopolne. Vzgaajmo se torej in skušajmo se približati popolnosti. Kazati s prstom samo na druge, ne da bi videli sebe, se pravi posnemati farizeje.

Naše javno življenje težko propada. Kdor hoče ozdravljenja, mora zdraviti, ne pa vedno z nova sekati zastrupljene rane. Ubija se idealizem, ubija se vera v ljudstvo ter se širita nezaupanje in dvom. Kam to vodi? Zgodovina človeštva daje jasen odgovor. Moralni razpad je začetek konca.

Če hočemo, da pride pri nas v javnem življenju do ozdravljenja razmer, je treba, da je vsakomur v prvi vrsti zavarovana osebna čast, kakor je to n. pr. na Angleškem. Ne pa, da ta, ki koga žali, ne pride pred sodišče, ker se temu umetno izogne, da bi tam za svoj čin odgovarjal. Zato postaja javno delovanje podobno loteriji. Ljudje, ki so občutljivi, zapuščajo polagoma javno življenje, ker jim mrzé surovosti in klevete; tako da bodo ostali nazadnje v javni borbi edino še tako zvani trdokožci.

Papirnati socializem imenujemo navadno preradikalne neresne besede, ki jim ne verjamemo. Pravi socializem mora rasti iz srca in čistih misli. Ni mogoče dvojno življenje, politično in privatno. Vidim, kako živiš, pa ni treba, da govoriš o programu. Stranke in pokreti niso zaradi poedincev. Če se kdo pokaže nevrednega zastave, se ga lahko pa tudi mora odstraniti. Gre tu za idejo, te se ne sme zavreči. Vzklikla je iz naroda, iz ljudskih potreb, zato ji moramo ostati vedno zvesti.

V tem smislu delajmo, ustvarjajmo boljšega, popolnejšega človeka, izogibajmo se raznih stranpotov, pa bo vse naše javno življenje lepše in bo tudi naš pokret lahko ustvaril polno dobrin za našega delovnega človeka. R. J.

O priprežencih

— k Splošna zahteva slovenskega življa po narodni enakopravnosti, odpor proti kričecemu zapostavljanju slovenskega delovnega človeka na lastni slovenski zemlji, boj za najprimitivnejše narodne pravice, odpor proti invaziji umetno importiranih drugorodcev na našo slovensko ozemlje, je pred tridesetimi leti poklical v življenje našo «Narodno strokovno bojovno organizacijo», ki se je imenovala «Narodna delavska organizacija».

Naziv «narodna» ni bil samo časovno lep in domač, marveč borbi, namenu in programu odgovarja, in za razvoj slovenstva zgodovinsko važen.

Pred tridesetimi leti so se voditelji postavili na čelo narodno zavedne nemahljive borbene delavske vrste za pravico jezika in kruha, proti naduti nemški oficijelni in neoficijelni miselnosti.

Idejni program strokovnega in narodnega dela za koristi lastnega na-

roda in malega človeka nam je dala zlata Praga po svojem velikem sinu Vaclavu Klofaču.

Politična prostitucija,

vrènje v industriji in
gospodarska negotovost

dajejo točno sliko
današnjega življenja

Leto I.
Štev. 24
Posamezna številka
Din 1'—
Izhaja vsak prvi in tretji četrtek v mesecu
Naročnina
Mesečno Din 3'—
Četrletno „ 10'—
Polletno „ 15'—
Celoletno „ 25'—
Uredništvo in uprava:
Ljubljana, Dalma-tinova ulica št. 8
Telefon št. 2132
Rokopisov ne vračamo — Poštni ček, račun 17.177.

Oglašajte v

„Novi

Pravdi“

90% nesporazumov —
osebnih, političnih in
mednarodnih — nastane
vsled nepotrebnih
obljub

Odgovor gospodu Arhu

Veliko je ljudi, ki delajo le to,
kar morejo in prav to je znak
njihove nizke kulture.

Tudi mi!

— k Tudi mi trdimo, da je sodobni kapitalizem zavrgel nauk o dolžnosti do b ižnjega in na njegovo mesto postavil nebrzdano surovo konkurenco v boju za materijalen obstanek človeka.

Človeku v družbi je vzel vsako nad-naravno vrednost, usužnjil ga je kapitalu.

Teoretično ta nauk vsi obsojajo. Tudi mi ga obsojamo teoretično in praktično.

Tudi mi želimo, da se v svet povrne pravica in resnica, da bo nehala vladati pest močnejšega nad šibkejšim, da bo zavladala v družbi človeka gospodarska in socialna enakopravnost, ker je to cilj našega programa.

Samo pota za doseg tega cilja so različna.

Kdor misli, da bo z nasi'jem obdržal namišljen privilegij izkoriščanja in oni, ki misli z naseljem to odpraviti, sta oba na krivi poti.

Vsako nasilje rodi odpor, odpor pa rodi zle posledice in prinaša nesrečo. Z nasiljem pridobljene ugodnosti nimajo nikdar trajne vrednosti.

Zato tak nauk zametujemo tudi mi. Ako pa apeliramo na svobodo srca in svobodo duha, na plemenitost duše, na zavednost poedince, na vero v samega sebe, potem je to naš idejni program, ki se zelo križa z našimi nasprotniki.

Zato imamo sovražnike.

Želimo in zahtevamo gospodarsko in socialno svobodo.

Dosežemo jo le v samopomoči z vzgojo v miselnosti za skupnost na gospodarskem polju v ideji nepotvorenega združništva. Kolikor smo v tej smeri premalo storili, toliko dalj smo od zaželenih gospodarske svobode.

Socijalno svobodo pa dosežemo zopet le z miselnostjo za skupnost, v strokovni organizaciji, kjer se ustvarja strokovna zavest, goji ljubezen do bližnjega in medsebojnega zaupanja.

V kolikor smo v tem pravcu premalo storili, toliko smo še oddaljeni od zaželenih socijalne svobode.

Zdravniška služba v delavskem zavarovanju

—ič— Po zakonu o zavarovanju delavcev sta povrnitev zdravja in obnove sposobnosti za delo najvažnejši nalogi socijalnega zavarovanja, seveda v okviru dajatev in storitev, ki so z zakonom določene. Vse druge zakonite odredbe in s tem zvezane obveznosti prisilnega zavarovanja služijo temu namenu. Zato je vprašanje zdravniške službe pri zdravljenju bolezni, ki je že nastopila, središče vseh organizacijskih ukrepov in reorganizacijskih poskusov. Ono je tudi predmet kritike s strani vodilnih organov zavarovanja, njegovih upravičencev in ostale javnosti. Zdi se, kakor da bi zadovoljivejša ureditev tega problema omejila nezaupanje upravičencev do delavskega zavarovanja in povečala ugodnosti, ki jih ono prinaša.

Med delavci in delodajalci, zlasti med nepoučenimi vlada prepričanje, da je zdravniška služba v delavskem zavarovanju premalo kritična in da se vršijo pregledi bolnikov brez kakršnegakoli zdravju koristnega namena. Očitek s strani delavcev, da so bili spoznani kot sposobni za delo, neglede na dejansko poslabšanje njihovega zdravstvenega stanja, je običajen. Statistika obolenj in izplačane hranarine pa je v očitnem nasprotju s to trditvijo. Tako je n. pr. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani izdal v letu 1936. 12 milijonov 583.477.98 Din na račun hranarine. Za delo nesposobnih, ki so prejeli hranarino, je bilo v istem času 46.651, stalež vseh zavarovancev pa je znašal povprečno 85.917. To je tudi razlog, da je zavarovanje za primer bolezni — kljub večjemu številu zavarovancev in zvišanju zavarovane mezde — v nevarnosti pred pasivnostjo in znižanjem dajatev ali izrednim zvišanjem prispevkov, ki so že dosegli najvišjo dopustno mejo.

Na ta način se je zdravniška služba v socijalnem zavarovanju znašla v precepu med vedno večjimi zahtevami upravičencev in težjimi tozadevnimi finančnimi posledicami. Iz tega jo more

V trdem in vztrajnem delu na kulturnem in strokovnem polju se šele bližamo cilju.

Torej imamo tudi mi enak končen cilj od drugih, imamo pa drugačna, kulturnemu človeku odgovarjajoča sredstva od nasprotnikov, ki so učinkovitejša in kar je glavno, sredstva, ki imajo trajno vrednost.

rešiti edinole preosnova, ki bo zmanjšala možnost neupravičenega izkoriščanja zavarovanja in s tem odpravila birokratizacijo z istočasnim povdaranjem zdravstvenih nalog pri zatiranju bolezenskih kali. Prvi ukrep ji bo omogočil temeljitejšo skrb za resnične bolnike, drugi pa bo zmanjšal materialne izdatke socijalnega zavarovanja na kurativnem polju in s tem tudi omejil nevarnosti finančnega značaja.

Nosilci prisilnega delavskega zavarovanja morajo ustvariti vse osebne in materialne predpogoje za pravilno poslovanje sproščene zdravniške službe. Izvrševalci morajo ustrezati vsem nalogam, predvsem socijalnemu značaju ustanove, kateri služijo, in upravičenim zahtevam delavcev, ki so potrebni njihove pomoči. Zdravniške ordinacije morajo biti primerno urejene in opremljene z vsemi potrebnimi pripomočki. Strokovni in moralni kvalifikaciji zdravnikov in pomožnega osebja mora ustrezati sodobna ureditev vseh prostorov. Pri tem ne sme biti nobene neopravičljive razlike med večjimi ambulatoriji in zdravniškimi ordinacijami na deželi.

Služba v socijalnem zavarovanju ne sme biti samo vir dohodkov, temveč jo treba povdarjati in ustvarjati tudi vse moralne in materialne predpogoje, ki omogočajo njeno nemoteno poslovanje. Delavsko zavarovanje ne more izyršiti te preosnove sodelovanja zavarovancev in vseh drugih zainteresirancev. Preprečevanje zlorab izključno le v okviru zavarovanja in s sredstvi nadzorne službe ima večkrat usodne posledice tudi pri resnično bolnih delavcih. Zato morajo strokovne organizacije same stremeti za odpravo vsakega neupravičenega izkoriščanja s strani zavarovancev.

Sodelovanje delavstva predvsem zaprta in strokovnih pokretov je nujen predpogoj, od katerega je v polni meri odvisna učinkovitost omenjene preosnove.

no premikal zdaj na desno, zdaj na levo. Slednjič je odložil časopis ter prisedel bližje k Mihi. «Če dovolite, oče, bi pa še jaz dal za literček.» «O, tisto pa že dovolim, vina se nikdar ne branim. Pa ga boste tudi z nami pili?» «Prav rad, če mi boste odgovarjali na nekatera vprašanja.» «Seveda vam bom odgovoril, saj kakor vidim, niste fajmošter, da bi se bilo treba izpovedati.» «Tisto ne, pač pa sem vdovec, sirota sam na svetu. Izgubil sem najdražje, kar sem imel, edinega prijatelja, ki me je razumel. Vi pa pravite, da imate pekel v zakonu. Kdo pa je kriv tega zla? Ali vam žena slabo gospodari Ali vam je bila nezvesta, ali se ne briga za vas in otroke?» — «Se tega bi se manjkalo», odgovori Miha. Če bi bilo še to, bi jo že zdavnaj nagnal. «No, no, pa če bi Vam umrla, kakor meni, ali bi vam ne bilo težko?» «Zakaj, bi pa drugo dobil. Manjka se jih bab, na vsak prst deset.» «Beseda se na koncu jezika doli zmika. Vem, da ne mislite resno, kar pravite. Saj ste dobili spet sinčka, ali ga niste veselili?» «No, tega sem pa res vesel, otroke imam rad. Saj pa tudi pošteno skrbim zanje. Vsa hika 14 dni dam njej 300 dinarjev in včeraj sem dal 42 dinarjev za jopico in kapico, da bo imel za krst. Prejšnje tri je oblekla kar babica. A ta, ki je menda zadnji, naj ima vsaj pri rojstvu svoje cape na sebi. O, saj nisem tak, kakor si mislite, gospod. Nišem zverina, ne. Pri tretjem sem prinesel še njej pol litra dalmatinca, pa so se vsi dedci norčevali iz mene, češ, da sem se znova v svojo zaljublil. Ja, ja, še danes ne morejo pozabiti.» «Kaj pa ste danes nesli svoji ženi», vpraša gospod. «Nič, kaj bi ji no-

Rudarji TPD

V ponedeljek, dne 6. t. m. so se vršili razgovori zaradi ponovnega prispevka, ki ga delavci TPD popolnoma upravičeno zahtevajo.

Mnenja v tej zadevi so deljena, toda mi smo trdno prepričani, da delavstvo ni samo upravičeno zahtevati ta ponovni prispevek, temveč povsem upravičeno lahko zahteva, da se preneha s ponižujočim prosjačenjem in miloščinno ter da je skrajni čas, da jim TPD poviša mezde na ono višino, ki delavstvu po vsej pravici, delu, današnjemu položaju in načinu življenja pritiče ter se bo le tako za vselej prenehalo s prosjačenjem.

Dosedanje mezde delavstva pri TPD izdaleka ne ustrezajo potrebam in so z vseh vidikov prenizke in nikakor ne ustrezajo potrebam današnjega življenja.

Odločno smo tudi proti temu, da bi se delovna sila plačevala z moko ter na ta način poniževalo delavstvo in tudi človeško dostojanstvo. Saj živimo menda v času, v katerem vsako svobodno razpolaga s svojo delovno močjo in seveda tudi z zaslužkom, ki izvira iz delovne moči. Čemu se delavstvu dajejo še moralni udarci, ko so že itak vsi pobiti in obupani? Komu odgovarja družba in delničarji, ko res razmetavajo ogromne dobičke brezplodno? Kdo jo kliče na odgovor? Nihče! Zato se mora tudi delavstvu dopustiti, da svobodno razpolaga s svojo delovno močjo in zaslužkom.

Siti pa smo tudi tistih neprestanih očitkov o pijančevanju in zapravljanju denarja po nepotrebnem. Vsak lahko gospodari s svojim denarjem, kakor hoče. Trdno smo uverjeni, da se vse to strašno pretirava in da je to za družbo

le orodje, s katerim hoče ovreči upravičene zahteve delavstva. Pri vsaki razpravi je ta takoj na tapeti, toda družba še do danes ni stvarno dokazala, da bi napravila le en korak, da bi to gorje vsaj deloma omilila, kar je popolnoma razumljivo, saj če bi tega ne bilo, ne vemo, na kaj bi se družba opirala tedaj!

Stvar sama na sebi pa tudi ni tako huda kakor si jo predstavljajo zastopniki družbe in smo trdno prepričani, da je prav malo delavcev, ki bi popili vsak dan pol litra vina, kakor ga gotovi predstavniki družbe. Res pa je, da se delavci večkrat napijejo le zaradi žalostnih socijalnih razmer in obupa, toda pa celo to se dogaja le enkrat na teden in tudi tedaj zadostuje delavcu liter vina, da postane vinjen, to pa zaradi tega, ker je izmožgan in ima slabo hrano in je iz tega razvidno, da tak delavec še izdaleka ne doseže onih, ki pravijo, da ga spijejo tedensko tri litre in pol in da je to prav koristno. Zato tudi odločno zavračamo trditve zastopnika družbe, da bi se ves denar, ki so ga delavci prejeli kot enkratni prispevek, zapil.

Sicer pa ima delavstvo vseh takih očitkov dovolj in naj družba s tem preneha ter rajše stori svojo dolžnost in da delavstvu le to, kar mu po vsej pravici pripada in kar pošteno zasluži, pa ne bo prerakanj in očitanj niti nezadovoljstva in odpadlo bo poniževanje in prosjačenje.

Kar se tiče razdeljevanja moke, smo informirani tako, da je družba pristala na to, da dá 10 kg moke na moža, oziroma delavca, na posamezne družinske člane pa le po 5 kg.

Naše prosvetno delo

— k Letošnji zimski čas hočemo izkoristiti, da o predavanju o aktualno važnih socijalno-gospodarskih, kulturnih in drugih sodobnih vprašanjih širimo obzorje našega članstva in ga usmerjamo k plemenitemu in dobremu, k zavednosti in strokovnemu ponosu.

Ustanovili smo «Gospodarsko-socijalno šolo», ki ima v programu nad 40 različnih tem, ki jih hočemo obvladati z odličnimi predavatelji. Na članstvu leži samo dolžnost, da prirejena predavanja poseča polnoštevilno in pripelje s seboj tudi znanke in prijatelje.

S tem hočemo zadostiti nalogi po vzgoji boljšega človeka.

Skrajno razravanemu času ne smemo pustiti uplivati na otopelost mas in poedincev.

Kvišku srca, pogum v prsa, moč v pest, vera v samega sebe in zmagali bomo nad slabim. Naše orožje je una svitli meč!

Brezposelnost je velik madež v dostojanstvu kulturnih narodov.

Pravite, da lahko leže, ko odidete, dvomim, saj ima doma tri otroke, kakor ste dejali. Treba jih je spraviti v šolo. Kdo dela z njimi šolske naloge? Kdo jih pere, lika, šiva? Kdo pospravlja dom, kuha in pomiva? Kdo obdeluje njivo, krmi prašiča? Žena! Ona prva vstaja in zadržna leže. — «Ja, hudiča,» se zadere Miha, «ali bom jaz delal vse to, saj nimam štirih rok, zakaj pa je pri hiši? Saj itak ni za drugo rabo. Zasluži itak nič, če se jo včasih malo dotaknem, se me otepa kakor hudič križa. Jaz dobre volje, če ga le glažek zvrnem, ona pa cmerikava kakor pogrebec. Ali naj jo vsak dan s kurjim pereškom ščegetam, da se mi bo smejala?» — «Ne, ne oče, ne s perjem, pač pa z dobro besedo. Priznajte in pohvalite njeno delo. Napravite ji tu in tam kakšno veselje. Zakaj ji pravite vedno le ona, stara in tako dalje. Pokličite jo po imenu, to zveni drugače, lepše, pristrčnejše. Zakaj naj bo žena v zakonu baba, zakaj ne vedno ljubica, kakor nekda. Spomnite se njenega godu, v božiču, o veliki noči, dneva vajine poroke s kakšnim darilcem. Vzemite jo tu in tam s seboj, morda tudi njej ne bo škodoval kozarček vina. Vedite, da vsi vinski prijatelji ne odtehtajo žene. Ona vam je zvest tovariš v dobrih in slabih časih. Ona je mati vaše sreče, vaših otrok. Ona jih je rodila, vzgojila, jim stregla v boleznih. Ona bo stregla tudi vam, ko vas bo bolezen položila v posteljo, če vam opešajo moči. Takrat ne bo prijateljev blizu, če vas zadene nesreča. Takrat boste šele vedeli, kaj je žena.» Miha je počasi spraznil kozarček in molčal. Gospod pa je nadaljeval: «Pravite, da se vas otepa,

Zakonska bilanca

Sedela sva z možem v majhnem bifeju blizu ljubljanskega kolodvora. Pri nasprotni mizi stačila in se glasno pogovarjala dva delavca, doma menda nekje z Gorenjskega. Pri isti mizi je čital časopis starejši gospod s črno kravato. Bil je očitno vdovec. Mlajši delavec Tone je silil domov, češ, obljubil sem ženi, da pridem s popoldanskim vlakom. Toda starejši Miha ga ni poslušal ter je naročil pijače še in še. Ko mlajši le ni odnehal, se je Miha razkorčil. «Kaj hudiča pa te vleče domov? Baba? Se je boš še naveličal, kakor se je vsak. Jaz sem tudi prvo leto mislil, da bom svojo iz ljubezni požrl, drugo leto mi je bilo pa že žal, da je nisem. Saj je pa tudi bila, da malo takih. Bolho bi ubil na njej. Pa jo danes pogledaj. Tako je kakor pretegnjen maček. Nekaj mesecev imaš res nehesa, a potlej pekel vse življenje. To ti rečem, baba je pokora! Zato jo kar v začetku navadij, plešati, kakor boš ti žvižgal, — kasneje jo boš težko odvajal. Boš imel nakuhane riva, da ga cel predpust ne boš pojedel. Pij, Tone, pa pri meni posedi, da boš slišal kakšno možato, sicer boš copata vse življenje. Jaz sem svojo pravi čas izučil. Pri prvem otroku mi je zlodej pet kokoši poklal, ocvrtja in trajetja je šlo nič koliko. Če bi šlo tako naprej, bi že vse hudič vzel. Danes se pa cmeri, ker v špitalu leži, češ, kaj mi je bilo na stara leta treba otroka. Hudič, kot bi bila za kaj drugega na svetu! Gnoj! Miha je jezno pljunil in zvrnil kozarec do dna.

Gospod s črno kravato je očitno prisluskoval pogovoru ter se je nervoz-

sil, saj ima vse tam, kar potrebuje. Ali naj ji spet steklenico nesem, da se mi bodo še v Ljubljani smejala? «Ne, ne mislim vina, pač pa kakšno darilce v znak hvaležnosti — ljubezni — morda vsaj kak nagelček?» Miho posili smeh. «Odkod pa ste, gospod, da take zbijate? Če bi kaj takega storil, bi vsi mislili, da sem ponorel. To bi se smejala, stara! Hudiča, radoveden sem, kam bi ona s puščicem. Povejte, gospod, še katero tako, da se bova smejala, jeli, Tone?» Tone je skomiznil z rameni in molčal. Gospod pa je nadaljeval: «Kam bi ona s puščicem, pravite, morda pa bi videli v njenih očeh solzo, ne smeh, solzo sreče, saj ste dejali, da sta bila v začetku vajinega zakona srečna. Torej vas je ljubila in vi njo, zakaj je prišlo drugače? Kdo je kriv, da je danes taka, kakor pretegnjen maček? Morda delo, pomanjkanje, skrb, otroci? Ali ste kdaj razmišljali o tem, kako bi ji osrečili življenje, razbremenili delo in trpljenje? Ali sta vedno skupaj prenašala skrb in težave?» «Kaj bi tisto,» se odreže Miha, «če ji nosim denar, v svojem smu, pa še njivo ima, da lahko redi prašiča, hudiča, kakšne skrbi pa ima? Seveda šariti ne more. Na zabave, v kino ne more hoditi, za sproti je pa vedno bilo. Kaj pa meni ostane od zaslužka, kvečjemu 200 dinarjev na štirinajst dni. Pa imamo možki le drugačne potrebe kakor ženske. Mož gara od jutra do večera, pa je včasih potreben kozarčka. Baba pa doma lenari, ko gre mož na šilt, ona lahko nazaj leže, če hoče. Proketo, da nisem ženska, to bi se živelo! —» «Kaj pa, če ni tako, oče? Kdo vstane prvi v hiši? Kdo vam pripravi zajtrk? Žena!

STROKOVNI VESTNIK

Volitev obratnih zaupnikov

Bliža se mesec januar in čas, v katerem se morajo izvesti volitve delavskih in nameštenskih zaupnikov. Delavstvo se menda dobro zaveda važnosti teh volitev in tudi dobro ve, v kakem odnosu so in kako gledajo delodajalci te zaupnike. V podjetjih, v katerih imajo delavci svoje obratne zaupnike, ki se svoje dolžnosti in odgovornosti zavedajo, vedo delavci, kaj imajo in je tudi položaj popolnoma drugačen kakor tam, kjer nimajo delavci obratnih zaupnikov. Dolžnost delavstva je, da uporabi to, kar mu zakon predpisuje in dovoli in zato ne sme biti po mesecu januarju tovarne in podjetja, kjer bi delavstvo ne imelo svojih obratnih zaupnikov, ki bi jih ščitili in jim varovali njihove pravice. V mnogih primerih skušajo delodajalci in tudi nekateri drugi ovirati izvedbo teh volitev. Zato je potrebno, da delavstvo nastopi odločno in zlomi vse te ovire ter prične že v mesecu decembru z vsemi predpripravi za pravilno izvedbo volitev.

V prvi vrsti je treba določiti postopek volitev, in sicer po rednem postopku ali pa po skrajšanem postopku. Po skrajšanem postopku pa se volitve vrše le tedaj, če na to pristane tudi delodajalec. Dalje je edino pametno, da se delavstvo med seboj sporazume za edino listo, kandidati pa naj se razdelelo proporcionalno po moči poedinih organizacij in skupin. Delavstvo se mora dobro zavedati, da ni v interesu delavstva, da se med seboj prepira in da to drugi izrabljajo.

Delavstvo pa mora zelo previdno izbrati kandidate za hodoče zaupnike. Njihova naloga je zelo težavna in važna, zato morajo biti za ta mesta izbrani najboljši in najsposobnejši ljudje, ki imajo dovolj poguma, energije, dobre volje in vztrajnosti.

Torej, vsi na delo! Zaupniki pa naj se volijo poyvod in naj ne bo obrata, v katerem bi prihodnje leto ne bilo zaupnikov.

Iz podružnic

Jesenice — Javornik

Približali smo se božičnim praznikom in tudi delavstvo si želi med seboj «vesele» veselje pa najbrže ne bodo, vsaj za nas stavbinec ne, ki po navadi te praznike najbolj s strahom pričakujemo. Izvršila se je odpoved službe, podpisali smo, da smo obveščeni, odpust pa da se izvrši dan pred svetim dnevom. Listi poročajo, da tam in tam dobijo delavci «božičnico» in posebne priboljške, mi pa negotovost, kam? Kje bo skromno zaslužen kruh?

To ugibanje je bilo tudi na našem dobro obiskanem članskem sestanku dne 16. t. m. v prostorih Sokolskega doma.

Vodil in poročal je tov. Markovič o tekočih razpravah za novo kolektivno pogodbo, ki se vršijo v Ljubljani, o nastalem položaju z odpustom večine stavbincev in o obratnih zaupnikih.

Navzoči so se udeležili debate ter ugotovili: da samo na listi NSZ izvoljeni zaupniki so vršili svojo dolžnost, dočim se iz listi ZZD in SGRJ že več mesecev ne udeležujejo niti plenarnih

morda je utrujena, morda se ji studite, ko zavdarjate po vinu? Morda je žalostna, ker ji ne privoščite lepe, ljubeznive besede? Ženska je nežna že po naravi, bogve, mogoče že leta in leta čaka na trohico vaše ljubezni, na ljubečo besedo. Če je le ni in ni, slednjič otopi, obupa. V hiši postane mrtvo, tiho in žalostno in to imenujete vi peklo. V zakonu je treba objektivnosti, nihče ni brez napake, zato je treba razumeti, popuščati. Vsako leto v božiču ali novem letu je treba napraviti zakonsko bilanco.»

Miha je nervozno pogledoval na uro. «Tone, treba bo iti, da ga še pravočasno ujameva. Gospod so preučeni za naju. To vam pa rečem, gospod, če bi ves svet tako hitro razorožili, kakor ste mene, ne bi bilo nikdar več vojne. Placati!»

Medtem je vstopil prodajalec cvetja. Gospod ga pokliče k mizi in kupi šopek belih nageljinov. Nesel jih bo — tja gor. «Kaj, očka, če bi še vi šopek rdečih za vašo, jaz bi jih oddal v bolnišnici.» Miha ga začuden pogleda in komaj mu gre z jezika: «Le, če hočete, to se pravi, pa ji ne smete povedati, da sem jih jaz kupil.» «Ne, ne bom, kako se pa piše vaša žena?» «Rezika T.» Tone tudi izbira, izbral je rožnate, dejal je, da bodo za — na mizo, bodo dišali. Moj mož pa je položil pred mene šopek vijolic. Družba je poravnala račun. «Zbogom, srečno!» Pri vratih se še okrene Miha. «Gospod, prosim, povejte ji, da sem jih jaz poslal.» Gospod si je obrisal naočnike. Midva z možem pa sva še posejela. Delala sva obojestransko bilanco. Storite tudi vi tako. Mir na zemlji!

P.

sej. Kaj je z obljubami ob priliki volitev?

Za vršče razprave o novi kolektivni pogodbi dajemo popolno zaupanje i. o. NSZ v Ljubljani, da bo zastopal naše predložene predloge.

Odbor podružnice pa naj izposluje, da bomo tudi za dobo prekinitve dela imeli že obstoječo kuhinjo, ki bi jo po svoji uvidevnosti reorganizirali, kakor tudi zasilna stanovanja.

S polnim zaupanjem pa v zamejemo na znanje poročilo blagajnika, ker smo prepričani, da vplačujemo pravi organizaciji svoje prispevke.

Pri ponovni obnovitvi dela naj odbor podružnice skuša s svojim posredovanjem v prvi vrsti zaposliti najbolj prizadete tovariše.

Pozdravljamo pa tudi to, da prične naše glasilo «Nova Pravda» izhajati tedensko, doplačevali bomo 2 Din mesečno, čim bomo imeli zaslužek.

V tem smislu je bil zaključen naš sestanek. Želimo pa vsem tovarišem veselo božične praznike in srečno Novo leto, ki naj prinese tudi novo upanje do obstoja. — Stavbinci.

Veselo božične praznike in srečno Novo leto želi vsem tovarišem bivši starešina zaupnikov, ki se nahaja v Strumici pri vojaki.

Jesenice

Vse članstvo NSZ podružnice Jesenice obveščamo, da smo že uredili vse društvene prostore. Pisarna je odprta vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 14. do 17. ure zvečer, kjer se lahko poravnava članarina in iznašajo želje ter dobijo vse informacije.

Društvena soba je namenjena članstvu in je vsak dan odprta. V tej sobi se lahko vršijo razni razgovori med članstvom. Na razpolago so tudi časopisi. Članstvo vabimo, da v čim večjem številu prihaja in se poslužuje omenjene sobe.

Tudi knjižnica je v isti sobi in je odprta vsak petek od 19. do 21. ure zvečer in ob nedeljah od 10. do 11. ure dopoldne. Knjižnica poseduje veliko lepih in novih knjig, katerih se lahko poslužuje vsakdo. Izbira je velika.

Ustanovljen je tudi tamburaški zbor. Vaje se vršijo vsak torek in četrtek od 19. do 21. ure zvečer. Kdor se želi pristopiti, naj se zgleda na omenjene dni.

Union

V torek, dne 7. t. m. se je vršil v restavraciji g. Lovšina pri Gorenjskem kolodvoru lepo uspel članski sestanek. Tega sestanka se je udeležil tudi tajnik izvrševalnega odbora in strokovni tajnik. Vidi se, da je delavstvo pivovarne Union zavedno in je zasedlo prostore do poslednjega kotička.

Sestanek je otvoril predsednik tov. Hočevnar, ki je tudi podal predsedniško

poročilo in raztolmačil kolektivno pogodbo. Dalje je tovariš tajnik izčrpno govoril o organizaciji, njenem pomenu ter o dolžnostih članstva. Ves njegov referat je bil podan z velikim razumevanjem in zanosom. Delavstvo je vse to sprejelo z velikim odobravanjem in navdušenjem ter je v stvarni realni izjavi spoznalo, da mora nastopati složno in enotno in je odločno nastopilo proti licemerstvu in hinavščini ter odločno obsodilo denuncijantstvo.

Končno pa je bilo podano pojasnilo o volitvah obratnih zaupnikov. Sklenjeno je bilo, da nastopi delavstvo, ki je organizirano v Narodni strokovni zvezi samostojno. V ta namen je bila tudi sestavljena kandidatna lista, ki je bila z absolutno večino odobrena. Proti tej kandidatni listi so glasovali le štirje in še to le zaradi osebnosti.

V zadnji točki dnevnega reda se je razpravljalo o internih organizacijskih zadevah in «Novi Pravdi».

Slov. Konjice

V Laurichovi tovarni usnja v Slov. Konjicah je bilo v najslabšem času odpuščeno 71 delavcem. Zadeva je zelo delikatna, ker ni možnosti, da bi se ti odpuščeni delavci zaposlili kje drugod. Prihrankov pa nimajo in je ta udarec prav težko prizadel vse odpuščene in je lahko za nekatere delavce celo usoden.

Tó delavstvo bo prepuščeno samemu sebi in bo moralo čakati le na podporo in miloščino.

So pa ljudje, ki ob vsaki priliki in ob vsaki malenkosti najdejo orodje za politično gonjo in iščejo spor, kjer ga ni in namesto, da bi delavstvo vzgajali za enotno, skupne nastope, pa tretijo med nje sovraštvo in vnašajo politiko v popolnoma strokovna vprašanja in strokovne organizacije ter vidijo v vsakem ukrepu, ki zadene katerega člana politično gonjo. Mislimo, da je že zadnji čas, da se s tem načinom preneha in da se prične z restim, strokovnim delom, ki bo edino v korist bednim in zatiranim delavcem.

Čemu je bilo treba polurne predkonference, preden se je dopustil k razgovoru zastopnik ostalih delavcev? Zakaj niso bili povabljeni k razgovoru tudi krajevni predstavniki NSZ in zastopniki nevtralec? Zakaj tako samostalno nastopanje, ko pa gre vendar za celoto? Zakaj pospešujete razkol med delavstvom, da ga lahko potem drugi uporabi v svoj prid? Je to v splošno korist delavstva in njihovih interesov?

Upamo, da bo delavstvo samo uvidelo, kako je in da bodo voditelji pod pritiskom razmer prisiljeni kreniti na drugo pot.

Rezultat razprav, ki so se vršile na sreskem načelstvu v Slov. Konjicah, je naslednji:

Zastopnik tvrdke L. Laurich je izjavil, da skrajšanje delovnega časa in tudi uvedba turnusa v obratu iz tehničnih ozirrov ni izvedljiva. Zato tvrdka ne more in ne bo preklcala odpovedi, kakor hitro pa se uredi razmere, bo podjetje sprejelo delavce nazaj, in sicer bo po možnosti upoštevalo proporc.

Da se vsaj deloma pomaga odpuščenim delavcem, je podjetje pripravljeno tem delavcem izplačati, in sicer 8 dni po zadnjem izplačilu mezde predjume, katere bo delavstvo vrnilo v štirih obrokih, če bo sprejeto nazaj v službo, v obratnem primeru pa podjetje teh predjumov ne bo iztirjevalo. Te predjume bodo dobili vsi reducirani delavci in delavke brez ozira na pripadnost in organiziranost, in sicer: družinski očetje din 140.—, oženjeni brez otrok din 100.— ter samci in žene, katerih možje ostanejo v obratu pa din 60.—.

To pa velja samo ob sebi samo za primer mirne ureditve zadeve.

Pečovnik

V nedeljo, dne 5. decembra so rudarji v Pečovniku priredili «Miklavžev večer» v gostilni gospoda Kolenca v Zagradu pri Celju. Istočasno se je praznoval tudi rudarski praznik sv. Barbare.

Miklavž je obdaril 60 rudarskih otrok in to brez razlike pripadnosti, četudi je vse izvedla podružnica Narodne strokovne zveze v Pečovniku.

Ta prireditelj je bila sijajno obiska-

na in razvila se je prav prijetna zabava. Pri tej priliki pa moramo zahvaliti vsem darovalcem, ki so pripomogli do tega, da se je lahko obdarovalo 60 revnih rudarskih otrok.

*

V nedeljo, dne 19. t. m. pa je bilo sklenjeno soglasno s strani obeh organizacij, da se sporoči podjetju, da delavstvo rudnika živi v tako obupnih razmerah, da je primorano zahtevati, da naj se njihov gmetni in seveda tudi socialni položaj izboljša s sklenitvijo kolektivne pogodbe. V ta namen sta obe organizaciji skupno napravili vlogo na podjetje, v kateri zahtevata, da se še ta teden prične pogajanja.

Upamo, da bo podjetje upoštevalo te upravičene delavske želje.

Žiri

V soboto, dne 18. t. m., je imela tukajšnja podružnica članski sestanek, ki je bil nekaka predpriprava za bodoče volitve obratnih zaupnikov. Sestanka se je udeležil tudi delegat centralne tov. dr. Kovič France, ki je imel ob tej priliki daljši referat pod naslovom «Pravice in dolžnosti delavskih zaupnikov». Izvajanjem tov. predavatelja so vsi člani sledili z zanimanjem.

Po končanem referatu je predsednik podružnice tov. Tušar Maks opozoril tovariše na bližajočo se občni zbor, ki bo v januarju prihodnjega leta in pozival vse tovariše k večji zavednosti in agilnosti. Debatiralo se je tudi o razširitvi lista «Nove Pravde», pri čemer je ljubljanski delegat opozoril na pomen lista za organizacijo in povdarjal, da ne sme biti prav nobenega člana, ki ne bi žrtvoval mesečno 2 Din za tako potrebno razširitev lista.

Sestanka se je udeležilo blizu 40 tovarišev, pri čemer pripominjamo, da zaslužijo tovariši, ki se tega važnega sestanka niso udeležili, vso grajo.

Stražišče

Nastopila je zima in pokrila naravo z belo odejo, da bodo lahko prišli sportniki na svoj račun. Naša dolžnost pa je, da se s podvojeno močjo poprimemo organizacijskega dela. V naši podružnici je dokaj živahno. Dne 28. novembra se je vršil v gostilni g. Križnerja dobro obiskani članski sestanek, na katerem je govoril tov. dr. Bohinjec o zavarovanju za onemoglost, starost in smrt. Zanimanja in zavednosti je bilo toliko, da je bila dvorana nabito polna.

Sestanek je otvoril predsednik tov. Kavčič, ki je pozdravil vse navzoče, posebno pa tov. dr. Bohinjca in mlajše delovne moči, ki so bile najbolj zastopane.

Tov. dr. Bohinjec je sijajno in razumljivo podal svoj referat o zavarovanju za onemoglost, starost in smrt. Predavanju so vsi sledili z velikim zanimanjem.

Po končanem predavanju se je razpravljalo o tedenski izdaji «Nove Pravde» in važnosti našega tiska. Članstvo se je soglasno izreklo za teden.

Tem potom se pa tudi zahvaljujemo funkcionarjem in vsem članom podružnice NSZ iz Kranja, ki so prisostvovali našem sestanku.

Javornik

Kakor smo že poročali, se je 23. novembra t. l. ponesrečil v obratu fine proge na Slov. Javorniku tov. Oton Gerder, ki je bil zvest in vnet tovariš NSZ. Tri tedne je trpel in v soboto dopoldne je podlegel težkim poškodbam.

Videlo se je, da je bil pokojnik jako priljubljen, saj na zadnji poti ga je spremljalo veliko število sokolov in delavstva.

Od 18. na 19. decembra t. l. pa se je ponovno pripetila nesreča v obratu adjustaže grobe pločevine. Ponesrečil se je naš tov. Vidic Andrej. Vsled pusta verige na žerjavu je padel na njega težak sveženj železa in ga močno poškodoval na glavi, rokah in nogah. Čudimo se, da so nesreče pri KID tako pogoste in zakaj se ne posveča varnostnim napravam malo več pažnje.

ZANIMIVOSTI IN PRIPOMBE

NOVI POSTOPEK PRI SKLEPANJU KOLEKTIVNIH POGODB NA ŠVEDSKEM.

Na Švedskem je bilo 1. decembra t. l. podpisanih več novih kolektivnih pogodb za različne stroke. Značilno je, da so se pogajanja vodila, ne da bi bila odpovedana stara kolektivna pogodba.

To smatrajo za dober začetek, ker obe strani uvidevata, da je potrebno brez večjih komplikacij revidirati in ustvariti kolektivne pogodbe ter zvišati plače delavcem.

BREZPOSELNOST V BOLGARIJI.

Sofija, decembra. Po zadnjem poročilu komore dela se je zvišalo število brezposelnih v Bolgariji v minulem mesecu za 1100 oseb in znaša število brezposelnih 18.300 oseb, od katerih odpade na Sofijo 7200 oseb. Največja brezposelnost se opaža v tobačnih središčih, kar je posledica sezonske omejitve dela. Od tega števila brezposelnih odpade 3500 na nekvalificirane delavce, 2600 na inteligenco, 2600 na tobačno delavstvo in 1200 na tekstilno delavstvo. V najkrajšem času pa se bo število brezposelnih zvišalo še za 5000 delavcev, in sicer s sezonskimi delavci. V teh številkah so upoštevani le registrirani brezposelni. Celotno število brezposelnih pa ni registrirano.

Državni delavski savez je razglasil novi propagandni načrt, kateri se bo izvajal po Novem letu. Prirejali se bodo agitacijski tedni, ustanavljali se bodo delavski klubi s knjižnicami, z mladinskimi in ženskimi sekcijami, dalje sportni, turistični in zabavni krožki. Posebna skrb bo posvečena brezposelnim članom mestnih vsedržavnih organizacij delavskega saveza.

STAVKE V USA.

Iz raznih krajev Združenih držav prihajajo poročila o novih stavkah. V okoliščini Saint Louis je pričelo stavkati par sto telegrafskih in telefonskih uslužbencev in so zasedli svoja delovna mesta.

V Detroitu je stopilo v stavko 300 delavcev v tovarni za medene izdelke, kateri so zasedli tovarno. Tudi v državi Michigan se je ustavilo delo v nekaterih tovarnah, deloma tudi zaradi tega, ker nekatere tovarne nimajo surovin zaradi ustavitve dela v drugih tovarnah.

ŠVICARJI PROTI ZDRUŽITVI S SOVJETI.

Tajnik angleških strokovnih organizacij je izjavil, da v tem primeru, če bi res prišlo do fuzije med amsterdamsko socialistično strokovno internacionalo z ruskimi strokovnimi organizacijami, izstopi švicarska organizacija iz II. internacionale. To pa zaradi tega, ker so mnjenja, da ne morejo biti člani organizacije, katera ima antidemokratsko tendenco.

PONOVO ZVIŠANJE MEZD V SSSR.

Vlada SSSR je izdala naredbo, katera je stopila v veljavo 1. decembra t. l., s katero se zvišujejo delavske mezde in uradniške plače v industrijskih in dopravnih podjetjih.

Te plače in mezde se zvišujejo mesečno tako, da je minimalna mezda 115 rubljev mesečno brez premij in drugih dodatkov. Z ozirom na to se je povečal mezdni fond za mesec december za 100 milijonov rubljev.

IZVOZ STAREGA ŽELEZA IZ USA.

Staro železo je postalo dragocen izvozni predmet ameriške izvozne trgovine. V letu 1913 je bilo v celoti izvoženega 97.429 ton v vrednosti 1.276.558 dolarjev. V letu 1917 je izvoz narasel na 150.560 ton v vrednosti 3.680.884 dolarjev. Od tega časa vrednost starega železa vedno narašča, tudi z ozirom na štednjo zalogo železne rude. V prvi polovici letošnjega leta je bilo v celoti izvoženega 2.172.660 ton v vrednosti

43.026.925 dolarjev, kar znaša 100 odstotkov več kakor leta 1936 v istem času. Izvoz pa se je v drugi polovici letošnjega leta še povečal.

V USA JE PREKO 6 MILIJONOV BREZPOSELNIH.

Po poročilih je narastlo število brezposelnih v Združenih državah v mesecu oktobru za 293.000 oseb. Celotno število brezposelnih znaša približno 6.355.000 oseb.

Konflikt v ameriškem strokovnem gibanju.

Konflikt, ki traja že dalje časa med konservativno centralno strokovno Ameriško federacijo dela in radikalnimi Odbori za industrijske organizacije, grozi s ponovno poostitvijo. Kongres Ameriške federacije dela je namreč odločil z večino 25.616 proti 1227 glasovom, da bo izključen iz federacije vsak Odbor industrijske organizacije, ki ponovno ne bodo sprejeli poziva in se ne bodo vrnili v Ameriško federacijo dela.

Izvoz naše železne rude se bo zopet močno povečal, ker so češkoslovaške in madžarske železarne sklenile z našo državo pogodbo za dobavo letno 270 tisoč ton železne rude, in sicer za dobo dveh let, tako da bi v tem času izvozili skupno 540.000 ton železne rude v vrednosti 54 milijonov dolarjev. Enako pogodbo je naša država sklenila z Romunijo, in sicer za 100.000 ton za dobo petih let.

Kolektivne delovne pogodbe. Francoska narodna skupščina je s posebnim zakonom odločila, da se imajo vse kolektivne pogodbe, katerih veljavnost poteče do 25. novembra t. l. brez nadaljnjega podaljšati za šest mesecev. Ta ukrep spada v delokrog vlade, ki ga ima pri reševanju delavskih medznih sporov. V teku enega leta je francosko delavstvo sklenilo 4282 kolektivnih pogodb, ki obsegajo okrog dva milijona delavcev.

Zanimiva razsodba o minimalnih plačah. Tudi v Ameriki poznajo zakone o najmanjših plačah. Delodajalci so veljavnost teh zakonov izpodbijali, češ, da so v nasprotju z ustavo, v kateri je vsakemu državljanu zagotovljena svoboda. Posebni spori so se razvijali okoli veljavnosti zakona o najnižjih plačah ženskam. Najvišje državno sodišče pa je letos v posebni razsodbi izreklo, da so taki zakoni v skladu z ustavo, torej zakoniti in veljavni. Ustava štiti splošne državljanske svoboščine, ne štiti pa posebej svobode za sklapljanje pogodb o plačah. V najvišjem javnem interesu je, da državni zakon preprečuje zlorabo žensk, ki so nosilke rodu. Ako naj bi obveljala svoboda pogodb, potem zakonita ureditev mezd ne bi bila nikdar mogoča.

Vsakdo naj ve,

da je trgovina s papirjem, pisarniskimi, razmnoževalnimi, tehničnimi in šolskimi potrebščinami

IV. BONAČ

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica 5

najbolje
sortirana trgovina

Polnilna peresa,
pisemski papir, albumi,
pisalne garniture,
keramika, bižuterija in
druga moderna darila

Zastopstvo za OZALID

Iz stališča splošnih interesov je vrhovno sodišče dosedaj potrdilo tudi ostale socialne zakone predsednika Roosevelta.

Zavarovanje proti brezposelnosti na Norveškem.

Norveška vlada je predložila zakon za izvedbo zavarovanja proti brezposelnosti. Po tem predlogu bo obsegalo to zavarovanje vse brezposelne osebe, ki spadajo pod bolniško zavarovanje, z izjemo poljedelskih delavcev, ribičev in domačih delavcev.

Pod to novo zavarovanje bo spadalo približno 630 tisoč oseb.

Zavarovanje proti brezposelnosti v Ameriki.

V ameriški uniji je v avgustu 1935 podpisal predsednik Roosevelt Securit Bill, zakon o socialni varnosti. Po tem zakonu lahko posamezne države unije pobirajo od delodajalcev poseben davek, ki se pobira v procentih od celotnega izplačila mezd. Iz tega kapitala pa je financirano izplačevanje brezposelnih podpor. V kratki dobi dveh let je bilo v tem smislu izdanih več zakonov za podporo brezposelnih v vseh 48 državah ameriške unije, kakor tudi v distriktu Kolumbije in teritorijih Aljaske in Hawaje. Vodeči uradnik »Urada za socialno skrbstvo« je rekel: »V poslednjih dveh letih je bil dosežen v zakonodajstvu za zavarovanje proti brezposelnosti večji napredek, nego v nezgodnem zavarovanju.«

Važni sklepi ravnateljstva OUZD

Dne 14. t. m. se je vršila seja samouprave Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, na kateri so bili soglasno sprejeti dalekosežni sklepi o izpolnitvi bolnic in podeljevanju izrednih podpor jetičnim zavarovancem.

Po teh sklepih bo OUZD predlagal Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev naložitev večmilijonskega rezervnega sklada nezgodne zavarovalne panoge v obliki investicijskih posojil banovini, večjim občinam in drugim javnim zavarovalnim ustanovam zavoljo graditve oziroma izpolnitve javnih bolnic v dravski banovini. OUZD bo stopil v stike z vsemi temi ustanovami zavoljo prilagoditve že začelih ali nameravanih akcij za izpolnitev bolnic tozadevnim načrtom in potrebam de-

lavskega zavarovanja. S tem bo ustvarjena možnost za koristno naložitev zavarovalnih rezerv v svrhu izpolnitve zdravstvene službe pri nas. Pričakovati je, da bo ta akcija uspela, ker prihaja s strani izvrševateljev zavarovanja, ki so vsled svojih milijonskih letnih izdatkov na račun oskrbnin v javnih bolnicah najbolj poklicani in upravičeni, da zahtevajo čimprejšnjo odpravo obstoječih neznosnih zdravstvenih razmer.

Protituberkulozno skrbstvo, ki je tudi do sedaj v veliki meri slonelo na podpori delavskega zavarovanja, bo našlo v sklepu o izrednih podporah jetičnim bolnikom in njihovim svojcem primerno izpolnitev. Znesek 300.000 Djn bo služil za zvišanje hranarine odnosno polhranarine jetičnim zavarovancem in njihovim svojcem od sedanjih dveh tretjin do celega zneska zavarovane mezde. Na ta način bo zlasti pomagano svojcem zavarovancev, ki se zdravijo v zdraviliščih za pljučne bolezni in ki morajo večkrat prekiniti ta najučinkovitejši način zdravljenja zaradi slabih gmotnih prilik žen in otrok. Tozadevni pravilnik urejuje način podeljevanja teh izrednih podpor in pogoje za njih dseg.

NAROČNIKOM IN ČLANSTVU NSZ

Z današnjo številko zaključuje »Nova Pravda« svoje enoletno poslanstvo kot štirinajstnevnik.

Prihodnja številka izide že kot tednik.

Konzorcij lista se je odločil za smel korak predvsem zato, ker računa, da mu bodo ostali zvesti vsi dosedanja naročniki, da se bo krog naročnikov še povečal in da bodo poverjeniki in člani NSZ storili svojo dolžnost.

List bo izhajal vsak četrtek ter bo stal:

celoletno	Din 40.—
polletno	Din 20.—
četrtletno	Din 10.—
mesečno	Din 4.—
posamezna številka	Din 1.—

Za dve številki pa plačajo Din 2.— mesečno.

Člani NSZ imajo dve številki v mesecu plačane že s članarino.

Narodni delavci! Podprite plemenito stremenje konzorcija, da bo »Nova Pravda« stalen glasnik narodno-socialnih in gospodarskih pravic in učitelj za plemenito in dobro.

KONZORCIJ NOVE PRAVDE.

Leopold Paulič

ZASTOPSTVO SKODOVIH ZAVODOV

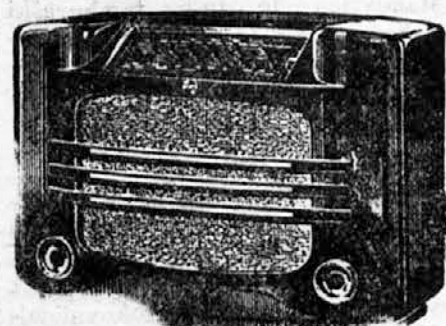
Elektromotorje iz znamenitih Škotovih zavodov v Plznu, kakor tudi testence, svetilke, kuhinjske in vse električne aparate nobte

PO NAJNIZJIH CENAH V PASAŽ PALAČE

v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 4

Posebno opozarjamo na najnovejšo likal ike, s katerimi se prihrani 30—50% stroškov za tok

NA ZALOGI JE TUDI VES OSTALI ELEKTRO-TEHN. MATERIAL

Za božič in novo leto
bodete imeli največ užita, ako si
nabavite

„PHILIPS“

RADIO aparat pri

J. Pučko, Jesenice